

СВОБОДА

LIBERTY

ЖУРНАЛЪ ДЛЯ РУССКОГО НАРОДА ВЪ АМЕРИЦѢ И ОРГАНЪ „РУССКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА“

РѢКЪ VI. Мт. Кармель, Па. Четвергъ 24-го Листопада 1898. Число 47.

Календарь.

24 Ч.	Иоаннъ патр. Нила
25 П.	+ Иоаннъ Златоустого
26 С.	Филипа ап. (Иушено)
27 П.	25. По сошн Гурія
28 П.	Маттея ев.
29 В.	Григорія новокесар.
30 С.	Платона и Романа

Звѣстѣ.

Пробка урядована въ „Соединеніи.“ — Вѣсти зъ Канады. — При барѣ. — Новинки. — Смѣшле. — Фейдстоуль: Де-що про права и суды въ Сполученыхъ Державахъ, а особливо въ державѣ Пеннсилвенія — Стихъ: Рѣдна мова. — Школа на Украинѣ. — Оголошеня.

УВАГА.

Хотячи приступити до „Союза“ най посылають вступне и мѣсячне до касіера:

Mr. Kond. Kotanczyk
Box 127

И увѣдомляють секретара по адресу:

Rev. Antony Bonczewsky
10 May Str.
ANSONIA, Conn.

Пробка урядована въ „Соединеніи.“

Слѣдующій факты нехай служатъ тымъ дурнямъ за правдиве свѣдоцтво, ихъ заслѣженности и корунѣ людскои глупости, котры въ своѣй безконечной заслѣженности хотять чистити забабраного Павла Ю. Жатковича, и его компанію зъ „протестами“ проти правды и справедливости, высказанной комитетомъ 7 братствъ принадлежащихъ до „Соединенія.“

Було то дня 17. декабря 1895 р., коли бруклинске братство послало (здае ся за статуты) \$5.50, словомъ пять долларѣвъ и пятьдесятъ центѣвъ до редакціи „А. Р. Вѣстника“ на имя Павла Ю. Жатковича, редактора загаданой газеты. Водповѣди

не було жаднои, хотяи братство зъ нетерпеливостію чекало на квитъ. Перейшовъ одень рѣкъ, а къ подвуху — бѣль зъ редакціи „Вѣстника“, а не одень — але ажъ 3 одень за другимъ пришло на самого председателя Павла Гуменника, „Братства Покровы Пресв. Богородици“ ч. 3. въ „Соединеніи.“ Тогда председатель братства вызвавъ секретаромъ именемъ Андрея Мацуру, абы той подавъ справу, що ся стало зъ тымъ грошамъ?

Секретарь подъ присягою сказавъ, що вѣнь ихъ заставъ, а на переконане того пойншовъ на почту и переконавъ ся, що вѣнь дѣйстно ихъ послало на Павла Ю. Жатковича. Но зъ тымъ еще вѣнь вызвавъ братство, абы собѣ выбрало 3-членовый комитетъ, котрый бы пшоу и переконавъ ся зъразъ зъ нимъ въ редакціи „А. Р. Вѣстника.“

Тымъ комитетомъ бул: Павелъ Гуменникъ, Андрей Мацура и Мих. Баровскій. Въ редакціи не бувъ нѣхто кромѣ А. С. Бешенія, котрому сказали, о що ся имъ розходитъ. Гол. секретарь Бешеній тогда зачавъ всѣ книги переглядати, а вкѣнци знайшовъ, що вѣнь братства Покровы Пресв. Богородици ч. 3. въ „Соединеніи“, було поквитовано не \$5.50, но \$5.00, а 50 цнт. вже нѣ.

„А якъ то е?“ — пытае ся секретарь братства, „що я заславъ \$5.50, а ту стоить лишь \$5.00?“

„Я тогда не бувъ гол. секретаромъ“, водповѣдае Бешеній, „але за тое будте лѣнь тыхо, а не говорѣть нѣчого.“

Такъ то, брате рускій, коли тебе очевидно крадутъ

и въ очи тобѣ еще скажутъ о томъ, а по тому якъ банкиты подъ каровъ смерти — заказуютъ тобѣ о томъ другимъ слова казати?!.. Чи така е ихъ правда и такъ тебе рускій брате твѣй „братъ“ заставае? А по тому еще ты ихъ хочешъ чорній дѣла закрывати твоимъ затемнѣлымъ умомъ? Черезъ тое я и выступивъ зъ братства и „Соединенія“, а понеже я емь братъ твѣй по народѣ — не могу кривды паханови ни на тобѣ знести.

Андрей Мацура.

ВѢСТИ ЗЪ КАНАДЫ.

Звѣзъ пѣжъ Русинами.

Русины, що прийшли до Канады, зробили дуже зле вражѣне на Английцахъ. Они прийшли въ своихъ полотнонакахъ, кожухахъ, чоботахъ, высокиихъ шапкахъ, сердцакахъ, опанчахъ, постолахъ, опинкахъ, кацабайкахъ, хуткахъ, димкахъ, дущкахъ, запасакахъ, перемѣткахъ, кораляхъ, застякахъ. Коли ти вѣь рускій красы побачили чужий люде, позлякалися, и почали писати по газетахъ, що Русины, то народъ дикій, давный. Не лишь убору руского злякалися чужий люде, але и тыхъ пострашенныхъ, по трохи дикихъ лицъ, повѣльного ходу, голосного говореня по улицахъ, торгованя по склепахъ и чужий люде зачали бесѣдовати собѣ, що Русинѣвъ не можна разомъ оселити, а найкрасше ихъ порозмѣщувати по широкиихъ степахъ. Сей голосъ Английцѣвъ потвердивъ также сего року въ марцо парламентъ канадскій кажуци, що Русинѣвъ треба порозкидати по цѣлой Канадѣ.

Правда, рядъ канадскійскій тримавъ ся вже сен политикѣ взглядомъ. Русинѣвъ попередними роками, але ухвала парламенту потверджуе сю политикѣ и на будуче.

На другій рѣкъ задлятого мають оселовати Русинѣвъ въ провинціи Саскачеванъ и Асинобои.

А въ попереднихъ рокахъ с. е. 1894, 1895, 1896, 1897 и 1898 рядъ оселовавъ нашихъ людей въ Манитобѣ, Альбертѣ и по части въ Асинобои и Саскачеванѣ. До теперъ маемо такій колыон:

а) въ Манитобѣ: 1) Stuartburn, 2) Dauphin, 3) Pleasant Home, 4) Broken Head, 5) St. Norbert, 6) Gonor;

б) въ Асинобои: 1) Yorkton; 2) въ Саскачеванѣ: 1) Saskatoon;

г) въ Альбертѣ: 1) Edna, 2) Rabbit Hills.

Наибольше нашихъ людей маемо въ Манитобѣ. Суть ту особливо двѣ численны колыони: Stuartburn и Dauphin, въ котрыхъ певно осѣло якихъ 800 родинъ русскихъ. Въ Pleasant Home маемо якихъ 150 родинъ, въ Brokenhead 30, въ St. Norbert 30, въ Gonor таковы 30.

Yorkton въ Асинобои буде числится до 300 родинъ, Saskatoon въ Саскачеванѣ также мае досѣть людей, Edna въ Альбертѣ якихъ 400 родинъ, Rabbit Hills 60.

Всѣ ти колыони суть вѣдь себе значно воддалены, найменше 2 дни шаленой ѣзды.

Въ Манитобѣ возмемо Виннипегъ, якъ головне мѣсто для колыонъ русскихъ. Отже будемо мати зъ Виннипегу:

а) до Stuartburn одень день дороги;

б) до Dauphin одень день дороги, такъ само и до другихъ колыонъ. Але хто хотѣвъ бы ѣхати зъ Dauphin

до Stuartburn, то мусить стратити два дни и такъ больше-менше до каждой колыон.

Зъ Виннипегу до Yorkton мѣста, де нема нашихъ людей, треба ѣхати день, але до колыонъ руской треба ѣхати якогъ повтора дня. Але зъ колыонъ руской Yorkton нпр. до Dauphin треба зо два дни. До того не все можна ѣхати, бо колыонъ не ѣде что динны.

Колыонъ бы хто захотѣвъ ѣхати зъ Виннипегу до Edmontonу потребуе стратити 2 дни, але ажъ до колыонъ руской Edna 3 дни.

Наибольше дорога представляе ся на колыоняхъ. Часомъ треба ѣхати и волами, а ѣде ся почерезъ прерію, по котрой дорога зачинае доперва стелатися, або почерезъ корчѣ, незрѣваній горбки и т. д. Если-бы кто наважывъ ся звидѣти цѣлу яку колыонию, то займло бы ему дуже богато часу.

Треба знати способъ, въ який рядъ канадскійскій провадитъ колыонизацію. Черезъ умову, яку зробивъ зъ колѣвою компанією, обвязанный бувъ силу землѣ водступити той-же компаніи. Въ теперѣшномъ часѣ она розпоряджае не больше, не менше, а 20 миліонами акровъ землѣ. Землю сю достае она сейчасъ по приядову. И такъ, щобъ зрѣбити яснымъ способъ колыонизаційный, я подаю рисунокъ:

31	32	33	34	35	36
25	26	27	28	29	30
19	20	21	22	23	24
13	14	15	16	17	18
7	8	9	10	11	12
1	2	3	4	5	6

Сей рисунокъ представляе тавнищѣ. Цифры вѣдь 1—36 — се секціи. Каждая секція обѣймае собою 4 фармы, кожда по 160 акровъ. Паристій секціи — се земля ряду, непаристій — се земля колѣва. Кромѣ того 8 и 26 секціи належать до компаніи „Hudson Bay“, а 11 и 29 суть секціями школьными. Зъ того выходитъ, що на одномъ тавнищѣ може застѣти только 65 фармерѣвъ.

По правдѣ однако пѣколко такѣ число людей не сидѣ на новѣй земли. Я приймаю пересѣчне число 40 фармерѣвъ, то посяла того рахунку, 400 фамилий потребуе 10 тавнищѣвъ, с. е. 360 квадрат. миль английскихъ, что и дѣйснось показуе.

Колыонями, въ котрыхъ нема колѣвыхъ земель, суть Stuartburn и Pleasant Home. Маленька колыонія St. Norbert, що розложилась на давнѣйшій епископскій землѣ (коде нашъ покуповали землю вѣдь латинского епископа зъ Виннипегу за дорогий грошѣ), тежъ мае тую догодѣвостъ.

Не только колѣва компанія, та рядъ канадскійскій розпорощуе нашихъ людей; саміи просторы ваблять нашего чоловіка, котрый бажае посѣсти якъ найкрасшу землю. Хотя почуте родинне, або знакомство лучать часто нашихъ фармерѣвъ на одной секціи, то однако въ ровной, здае ся, мѣрѣ бажане доброи землѣ розпорощуе нашихъ.

Середъ такихъ обставинъ мусить водповѣдно также уладжуватися жите.

Найперше, що затрачуеся — се ти довгий обряды, котры такъ сильно вкоренилися въ сѣльске населене руского народу. Тутъ не можливъ суть ти довгий обряды всѣхъ, ти хрестины, ти обжинки, ти празники, взагалъ та вси обрядова пово-

лока, що обвила все жите нашего бѣдного хрестянина. До розбитя тыхъ обрядѣвъ причиняе ся по части и те, що нашихъ чоловікѣвъ въ Канадѣ не достае такъ легко горѣвки. Мусить неразъ збавити и колыка дѣвъ, закнѣвъ верне ся зъ мѣста.

Тажко и се мае впливъ на затрачене давныхъ звичаѣвъ товарищскихъ, що нашихъ люде не мають все своихъ давныхъ знакомыхъ по близько; а мешкають недалеко якійсь люде, котры хотѣ и говорить по руски, то все якось инакше (завсѣгды смѣшывае!), котры хочѣ и не вбравать ся по ланьски, то все якось инакше, якъ люде зъ нашего села, мыслить собѣ каждый.

Десь колѣсь трафитъ ся, що колыка людей зъ одного села, або зъ одного повѣту, або зъ одною одежою, або зъ одною мовою засяде близько себе. Тогда, здае ся менѣ, зачинае ся доперва яка така звѣзъ. Ти люде мають вже щось спольного. Они не дивлять ся вже на себе, якъ на чуживцѣвъ, а якъ на близькихъ собѣ. Часомъ трафитъ ся, що колыко людей зъ однымъ почутемъ, яке трафитъ ся звычайно у нашего селянина, зъ почутемъ руской вѣры, збере ся разомъ, чтобы выбудовати собѣ святыню. Але тогда вже трафляють ся споры. Бо не каждый одинаково розумѣе руску вѣру. Притомъ приходитъ ще зависть, або такій иншій почутя — и братство розпадаеся, хваба, что интелігентный чоловікѣвъ провадитъ всю справу.

Иншого рода звязи помѣжъ нашими людемъ рѣдко лужають ся. Нпр. звязей господарскихъ и просвѣтныихъ такъ, якъ бы не видно.

Рухъ въ тыхъ довахъ направмахъ доперва починаеся. Рухъ сей буде мати рѣжній перешкоды зо стороны нашихъ людей, але тому наибольше буде вѣрно само выховане народне.

Павло Тимевиць.

Де-що про права и суды въ Сполученыхъ Державахъ, а особливо въ державѣ Пеннсилвенія.

Зобравъ для пожитку нашихъ людей
Д-ръ Юліанъ Чупка

Процѣсъ криминальный въ державѣ Пеннсилвенія.

За меншій провинны якъ пиянство, публичный прокляны, крики на улица, волюкицтво и т. д. самъ одень мировой судія (Justice of the peace) може переслухати арештованого и засудити его на кару грошеву або на легку вязницю. Але, хотъ треба стеречи ся и тыхъ легкиихъ провиннъ, намъ тутъ ходитъ о те, чтобы знати, якъ поступати въ важныхъ переступкахъ и якій суть водповѣдній права въ нашѣй державѣ.

Напередъ о арештованю. Нѣхто не може бути арештованый, если не обжалованый за такій переступокъ. за який мавъ бы поставити кавцію (bail), если его заарештуютъ. Урядникъ арештующій (констабель, полицменъ) не може нѣкого арештовати, если немае наказу вѣдь судіи (warrant), хваба зловити кого на горячѣмъ учинку; въ той часъ може арештовати безъ вѣдѣнъ. Арештовати може также самъ судія мировой, шерифъ або коронеръ.

Каждый чоловікѣвъ, если видитъ, что хтось поповное злочинъ, а нема урядника близько, не только може, але навѣтъ есть обвязанный правомъ арештовати злочинца, а навѣтъ може его

гонити и вломати ся до его хаты, если злочинець утѣкъ и сховавъ ся.

Такого арештованого провадитъ ся передъ мирового судію, котрый мае заразъ розпытати ся-о вѣмъ и списати протоколъ. Если судія переконае ся, що нѣчого злого не стало ся, або что обжалованый не виненъ, въ той часъ его мусить сейчасъ увольнити, въ противномъ разѣ накладае на него вязницю слѣдчу, если не може поставити кавціи (bail), (що значить, что хтось заручитъ за него своимъ недвижимымъ маеткомъ, что обжалованый буде свавитися на кожде возване суда).

Кавція та (bail) мусить бути водповѣдна до великосты злочину и не може бути за высока. Если судія мировой установитъ за высоку кавцію, то обжалованый може домагати ся въ судѣ повѣтовомъ о зменчене той кавціи. Если хто мавъци недвижиму власность (real estate) поставитъ кавцію за обжалованого, то судія повѣтовый выпускае того остатного зъ арешту зъ тымъ, чтобы на возване суда ставивъ ся до процесу. Однако не все приймае судія мировой кавцію. Право не дозволае кавціи въ тыхъ всѣхъ переступкахъ, за котры есть назначена кара смерти, або доживотна вязниця. Въ тыхъ случаяхъ задержуе обжалованого въ вязницю, ажъ до процесу. Хотяи судъ повѣтовый мае право и въ тыхъ случаяхъ приняти кавцію и оставити обжалованого на вольной стопѣ (якъ то мало мѣсече въ славномъ процесѣ ляммерскомъ, въ котромъ обжалованый шерифъ повѣта людеръ и его депутованый, котры стрѣляли до страйкерѣвъ и бул обжалованый о-умысене убійство, оставались подчасъ цѣлого процесу на вольности).

Кромѣ того не може ставити кавціи той, хто выломавъ ся зъ вязницѣ и хотѣвъ утѣкати.

Если обжалованый не зостае увольненный мировымъ судією, то або стоить на вольности подъ кавцією, або сидитъ въ вязницю. Процѣсъ криминальный противъ него иде дальше въ той способъ.

Приваляютъ его до суда присяжныхъ, котрый называе ся „grand jury.“ Прокураторъ (distrikt attorney) представляе тому судови всѣ обжалованя и доказы, а судъ мусить одоголосно згодити ся на обжаловане, если дальше мае пти процесъ криминальный. Если судъ (grand jury) не видить достаточныхъ доказѣвъ, въ той часъ увольняе обжалованого, але, коли згодитъ ся на те, что обжалованому треба выточити процесъ, тогда выговляе ся актъ обжалованя (indictment).

Водтакъ судъ вызвае обжалованого, чтобы передъ судією водповѣвъ на той актъ въ английскомъ языкѣ, а коли не разумѣе по английски, ему переводитъ ся.

Обжалованый по выслуханю того акту може сказати, что не виненъ (not guilty), або цѣлкомъ нѣчого не говорити. Може также боронити ся въ той способъ, что не признае тому судови права, а жадае иншого суду; може признати, что вѣнь вправдѣ се зробивъ, что судъ ему закидуе, але что дѣло се не есть жаднымъ переступствомъ криминальнымъ; може также выказати, что обжаловане не водноситъ ся до него, бо въ актѣ перемѣняли имя. Може боронити ся, что вже разъ бувъ процесованый за той самъ переступокъ и зостае засужденый або увольненный. Если судія переконають ся о винѣ обжалованого и выслушаютъ его обороны — наступае процесъ.

Самъ криминальный процесъ переводитъ ся передъ судомъ присяжныхъ (petit jury), котрый складае ся зъ 12 присяжныхъ судіѣвъ. Шерифъ что року назначае певне число горожанъ, котры мусять приняти на себе обвязокъ бути присяжнымъ судіями. Отже передъ тымъ присяжнымъ судомъ стае обвиненый, водповѣдае на запытаня прокуратора и оборонця (адвоката), повѣтового судіѣ, котрый провадитъ процесъ и присяжныхъ судіѣвъ. Прокураторъ може выключити половину зъ загального числа присяжныхъ судіѣвъ, а обжалованый, або его адвокатъ другу половину ажъ доки не лишать ся 12 невыключенныхъ, котрыхъ судія, що веде процесъ, заприягае яко судъ присяжныхъ. Тогдаи прокураторъ и оборонецъ зачинають представляти свои доказы, судъ слухае свѣдѣковъ обжалованого, опосля прокуратеръ забирае голосъ и вносать свое обжаловане, адвокатъ свою оборону, а вкѣнци судія-председатель представляе всѣ доказы обжалованя и обороны присяжнымъ судіямъ, котры удають ся до окремой комнаты, де судія замыкае пхъ, чтобы выдали свой осудъ (verdict). Обжалованый лишь тогдаи може бути засужденый, коли всѣ присяжній судіѣ згодять ся на тое, что вѣнь виненъ. Если всѣ згодять ся на тое, что не виненъ, то судія-председатель сейчасъ обжалованого увольняе. Але если присяжній судія не згодять ся анъ на одно анъ на другое, то прокураторъ може жадати другого процесу передъ иншими присяжными судіями и тогда обжалованый мусить зложити нову кавцію (bail) до другого процесу, а если кавціи не зложитъ, иде до вязницѣ ждати до другого процесу. Если прокураторъ не жадае другого процесу, тогда судія увольняе обжалованого.

„SVOBODA“
(LIBERTY.)
Weekly Paper.

The only Russian political newspaper published in this Country; circulating in all parts of the United States and Canada, wherever the Russian language is spoken and is the best advertising medium.

Published every Thursday at Mt. CARMEL, PA. by the „SVOBODA“ Publishing Co.

All communications should be addressed to:

„Svoboda“
Mt. CARMEL, PA.
P. O. Box 13.

Предплата річна 2.00
До старого краю..... 3.00

Всѣ дописи в грошѣ просятъ высылати подѣ адресу:
То „SVOBODA“
P. O. Box 13. — Mt. CARMEL, PA.

НАША ГАЗЕТА ВЫХОДИТЪ ЩО ТЫЖНЯ ВЪ ЧЕТВЕРЪ.

Entered the post office at Mt. Carmel, Pa. as second class mail matter.

Купуйте книжки!
Въ редакціи „Свободы“ можна достати слѣдуючі книжки:

Канадїска Русь
Написавъ Н. Дмитровъ
Цѣна ..... 10 цѣт.

Образки зъ Америки.
Написавъ Бузько.
Цѣна ..... 10 цѣт.

Народный рухъ Австро-Угорскихъ Русинѣвъ Ч. I.
Написавъ М. Павличъ.
Цѣна ..... 15 цѣт.

Конституція Сполуч. Державъ Півночно-Америци.
Написавъ Ст. Магаръ.
Цѣна ..... 10 цѣт.

ЧИТАЙТЕ „СВОБОДУ“.

ПРИ БАРѢ

Гриць: — Куме Ваню, а вы зѣ котрою партією голо- совали сего року?
Ваньо: — Та я, звычайно мой босѣ з демократами тай я з демократами вже вѣдѣ давна. Чоловѣкъ видѣ- те мусить боса слухати тай при выборахъ ще який до- ляръ канье въ кишеню.
Гриць: — А я таки роз- мѣркувавъ, тай зовѣмъ не голосувавъ.
Ваньо: — Та то на одно выдѣ, бо зѣ того голосова- ня и такъ намъ мала користь.
Гриць: — Нѣ, куме Ваню — я читавъ по газетахъ, що робѣтники амер. вже малѣ по кѣльканайцѣ тысячѣ го- лосѣвъ на своихъ кандида- товѣ, а якъ бы то такъ мы всѣ робѣтники якъ оденъ мужъ голосовали на своихъ, то кажу вамъ, всѣ урядѣ въ нашихъ рукахъ, навѣтъ пре- зидентъ нашъ, бо-жѣ то насѣ мѣлионы, а панѣвъ менше, далеко менше.
Ваньо: — Не наша голо- ва до того!
Гриць: — Певно, бо мы ще дуже дурні!
Ваньо: — Та бо вы куме Грицью все за політику тай за політику, якъ тоті галич- кий патріоты, скажѣтъ лѣп- ше, чи будисте у о. духов- ного тай що тамъ они гово- рили?
Гриць: — Тай за то вамъ куме скажу, але такъ, що-бъ вы добре знали, що за по- літику варто поговорити, бо політика то жите, а особли- во ту въ Америцѣ, де мы самі собѣ выбираемо и уряд- никѣвъ и найвысшихъ и най- низшихъ и послѣвъ до кон- гресу и до сенату. Розумѣ- ете? Якъ собѣ выберешъ, такъ будешъ мавъ. Але на- пиймо ся куме, бо горло вы- сыхае, говорачи. — Дай Бо- же здоровле!
Ваньо: — Дай Боже ми- лосердїи!
Гриць: — А теперъ вамъ розкажу, що мы тамъ зѣ о. духовнымъ балакалѣ. Видѣ- те, я прийшовъ зѣ робѣты, обмывъ ся, вычесавъ ся, да- ла жѣнка вечеру, попоѣвъ, хтѣвъ вступити до кума осѣ- де сальонисты, але гадаю со- бѣ, нѣ, не вступлю, якосъ не выглядае, заразъ егомосѣ- почують, що чоловѣкъ не натще, не выпадае, гадаю собѣ и я просто на плеба- нію. Приходжу:
— Сл. Ис. Христу.
— Слава на вѣки.

— А якъ ся маєте Гриць?
— Добрѣ, добрѣ, а о. ду- ховный чи здорові?
— Добрѣ, добрѣ, а сѣдай- те Грицью, що тамъ доброго скажете?
Я сѣвъ на крѣсло, на та- ке, що то гойдають ся, ка- пельохъ всунувъ подѣ крѣ- ло, тай кажу:
— Я прийшовъ прощу о. духовного на розмову, бо ме- нѣ тоті наші порядки ду- жѣ не подобали ся.
— Та котрї наші поряд- ки? — они пытають.
— Та такї наші прощу о. духовного, наші парафі- яльнї. Тоті наши порядки, що то не давно були зѣ Хо- мою, зѣ тымъ богачемъ. Та якъ зачали мы о томъ говорити, якъ зачали, може во двѣ годины говорили.
Ваньо: — Почекайте ку- ме, бо вже стоить на барѣ.
— Дай Боже здоровле!
Гриць: — Дай Боже всѣмъ людямъ и намъ.
Ваньо: — И що-жѣ каза- ли о. духовный?
Гриць: — Мы такъ бала- кали и про те и про се и за школы, и за читальнѣ, и за дѣковъ, а при кѣнци о. духовный казали:
— Уже то Грицью, такъ дальше не може йти, якъ до теперъ, конечно щосѣ треба зрѣбити. А я-бы такъ думавъ, — кажутъ о. духов- ного тай що тамъ они гово- рили?
Гриць: — Тай за то вамъ куме скажу, але такъ, що-бъ вы добре знали, що за по- літику варто поговорити, бо політика то жите, а особли- во ту въ Америцѣ, де мы самі собѣ выбираемо и уряд- никѣвъ и найвысшихъ и най- низшихъ и послѣвъ до кон- гресу и до сенату. Розумѣ- ете? Якъ собѣ выберешъ, такъ будешъ мавъ. Але на- пиймо ся куме, бо горло вы- сыхае, говорачи. — Дай Бо- же здоровле!
Ваньо: — Дай Боже ми- лосердїи!
Гриць: — А теперъ вамъ розкажу, що мы тамъ зѣ о. духовнымъ балакалѣ. Видѣ- те, я прийшовъ зѣ робѣты, обмывъ ся, вычесавъ ся, да- ла жѣнка вечеру, попоѣвъ, хтѣвъ вступити до кума осѣ- де сальонисты, але гадаю со- бѣ, нѣ, не вступлю, якосъ не выглядае, заразъ егомосѣ- почують, що чоловѣкъ не натще, не выпадае, гадаю собѣ и я просто на плеба- нію. Приходжу:
— Сл. Ис. Христу.
— Слава на вѣки.

Гриць: — Конче щосѣ му- сить ся зрѣбити!
Ваньо: — Якъ мусѣ, то мусѣ, такъ дальше не може бути. Будѣте здорові куме, я вже до дому.
Гриць: — Та-бо зачекай- те куме, я маю вамъ ще щосѣ сказати. Чую, що тамъ въ „Соединенію“ якосъ не такъ, якъ бы повинно, га?
Ваньо: — Мой кумѣ, членѣ вѣдѣ „Соединенія“ самѣ казавъ, що оно якосъ не такъ, але Богъ ихъ знае, якосъ тамъ зѣ грѣшми, чи зѣ тымъ великими книгами покрутили. Кажутъ, що той редакторъ Задковичъ вѣнъ, вже и на Мадярчинѣ такъ крутивъ, только тамъ дѣс- тавъ криминалъ, а ту free scuntry, то криминалу не боить ся.
Гриць: — А за Юнкерсѣ нѣбого не чулисте?
Ваньо: — Та якъ бы нѣ? Кажутъ, що такожѣ халена. Той червоный духовникъ, що бувъ вже щосѣ на 7 па- рафіяхъ, записавъ па биску- па церковъ, а народъ кри- чить, страхъ божїи, якъ кри- чить, побудують нову цер- ковъ, бо на тамтѣи и такъ щосѣ около 20 тысячѣ довгу, та най собѣ баскупъ три- мае, якъ хоче, най собѣ и духовника тримае, або ему хто боронить?
Гриць: — Дай Боже здо- ровле куме!
Ваньо: — Дай Боже намъ всѣмъ.
Гриць: — Добрянѣчь вамъ куме!
Ваньо: — Зѣ Паномъ Бо- гомъ куме!

Кумѣ Валайда

НОВИНКИ.

КВЕТЬ.
Симѣ посвѣдаю, що вѣд- добравъ-емъ зѣ касы „Р. Н. Союза“ запомогу за помер- шу мою жену Анну Хо- даба \$300 словами триста долл.
Yonkers, N. Y. 17. ноября 1898.

Тимко Ходаба.
СВѢДКИ:
Лазарь Сиротякъ.
С. Д. Сосенко.

Поправка похибки.
Въ ч. 46. въ справозданю „Союза“ зайшла похибка, що до слова. Есть тамъ вы- друковане такъ: „Приступи- ли слѣдуючі новї члены до „Р. Н. Союза“ въ дру- гѣи половинѣ вересня“, а мае бути: въ другѣи поло- винѣ жовтня.

До старокрасныхъ пред- платниковѣвъ.
Неразѣ вже пытали насѣ зѣ краю, якъ бы то послѣ- лати грошѣ за „Свободу.“ Мы вѣдѣ писували поодни- кимъ людямъ та не зага- дить, если про те скажемо публично. Всѣлякі грошѣ зѣ краю, що идуть до на- шей редакціи, просимо за- сылати почтою. Тѣлько-жѣ най засылаючіи не гаде- собѣ, що якъ подастѣ въ краю на почтѣ свое имя, то оно дѣйде до насѣ. Нѣ! До насѣ прїйдуть лишь гро- шѣ, а мы въ клопотѣ, хто ихъ заславъ. Тожѣ, каждый, хто зѣ старого краю засы- лае до редакціи „Свободы“ грошѣ, най ще купитѣ за 2 центы корреспондентку, прилѣпить на нѣи за 2 центы марку и най напи- шѣ на той картцѣ, що осѣ той або той засылае только а тѣлько грошей. Розумѣсь, що такъ грошѣ, якъ и ту корреспондентку треба адресувати такъ: „Svoboda“, Box 13, Mt. Car- mel, Pa., North America.

Расова ненависть.
Звѣстно, що наибѣльше число муриновѣвъ замешкуе полуднѣи стейты, де ихъ давнѣйше спроваждено зѣ Африки, якъ невольниковѣвъ до робѣты. Хочъ ту въ А- меричѣ свобода и хочъ му- рины вже зрѣвнаны зѣ про- чими бѣлыми горожанами, то таки ненависть мѣжъ од- ною расою, а другою не у- стала, чога доказомъ беана- станный лнчованя муриновѣвъ. Та ненависть при послѣд- ныхъ выборахъ въ полудне- вой Каролинѣ дѣйшла до того, що застрѣлено 10 му- ринѣвъ, 8 лнчовано, а бо- гато ранено. Въ той борѣ упало мерцемъ кѣлькохъ бѣ- лыхъ. Бѣлы въ жаденъ спо- собѣ не хотѣли допустити муриновѣвъ до урядѣвъ, зне- волили ихъ зрѣчи ся своихъ гѣдностей, а редактора чор- ного нагнали зѣ мѣста, а е- го дѣмъ спалили. Осѣ, що дѣсь въ 20 столѣтїю въ сво- бѣдѣи, христїанскѣи Аме- ричѣ.

— Чи знаете, що слѣ- дуюча конвенція „Руско- Народного Союза“ буде на томъ плейзѣ, где буде наибѣльше членѣвъ? Чи хо- чете, щобы у васѣ була кон- венція? Если такъ, то за- пи с е у й т е с я д о „С о ю з а“.

Змѣна въ свѣтѣ за три ро- ки
За три останнї роки зай- шла у свѣтѣ величезна змѣ- на. Не менше, якъ 19 милі- онѣвъ людей знайшло ся подѣ управою ипшихъ дер- жавѣ. Змѣна ся повстала въ наслѣдокъ военѣ мѣжъ Хи- нѣми и Японією, мѣжъ Фран- цією и Сїямскою державою, мѣжъ Францією и Мадагас- каромъ, и мѣжъ Америкою а Ишпанією. Японія забра- ла вѣдѣ Хинѣ 2 мил. людей, Франція вѣдѣ Сїяму и че- резъ Мадагаскаръ 6 мил. 500 тысячѣ, а Америка вѣдѣ Иш- паніи 10 мил. Наибѣльше зѣ всѣхъ зѣстали пошкодованї Хинѣвъ, бо крѣмъ страты по- вѣи вѣ Японією, страгали три порты, оденъ до Россіи, другїи до Англии, третїи до Нѣмеччины. Черезъ тѣ всѣ страты Хины перестали бу- ти независимою державою, и часѣ, здае ся, недалекїи, коли Хины зѣстануть роздѣленїи. Найкрасшу добычу вѣ войны вынесла Америк- ка, бо крѣмъ 10 мил. людно- сти, забрала такї краснїи землѣ, якъ Кубу, Гавайскїи островы, Лядроны и Филип- пины. За те, коштуе Аме- ричку война 361. мил.!

Про хиньскихъ листоношѣвъ.
Хиньскїи листоносы му- сѣ складати дуже оргѣ- нальный испыт на свой у- рядѣ. Се впрѣчѣмъ не дѣ- вога, коли возьмемо подѣ увагу тяжкїи урядѣ тамош- ныхъ листоношѣвъ. Вѣнъ му- сѣ урядувати пѣшки на величезныхъ просторахъ зѣ тяжкимъ мѣшкомъ на пле- чѣхъ, по бездорожахъ, крѣвъ лѣсы и горы, въ день и въ ночи. Притѣмъ мусить сте- рѣчи ся передѣ розбѣйни- ками. Хиньскїи листоносы мусить бути передовсѣмъ зручнымъ, а притѣмъ силь- нымъ. Коли прїйде часѣ на испытѣ, выпроваджуютъ кан- дидатѣвъ на публичне мѣ- сце, де стоить высокїи стовпѣ. Зѣ верха стовпа звисають на лнвахъ мѣшки зѣ пѣ- шкомъ. Мѣшкѣвъ всѣхъ раз- ономъ е дванацѣтъ. Каждый зѣ кандидатѣвъ повиненъ тѣ мѣшки розгойдати и пере- бѣчи вѣсьмикомато межѣ роз- гойданными. Кого ударитъ тяжкїи мѣшокъ, той падае на землю и тратитѣ право дальше кандидувати. На- слѣдкомъ той пробы е, що кандидатѣвъ мусѣтъ вѣдбува- ти спеціальнї студїи гїмна- стичнї, закимъ зачнутъ ста- рати ся о той урядѣ.

Песѣ бреше -- вѣтеръ несе!
Въ послѣднихъ часахъ наша редакція одержала чи- мало анонимныхъ (безѣ подѣ- пису) листѣвъ, въ котрыхъ якїсь панки обкидуютъ ре- дактора „Свободы“ грязею за те, що вѣнъ поруше та- кїи справы, котрї живо до- торкають нашихъ рускихъ робѣтниковѣвъ въ Америцѣ. У насѣ занадто велика лю- бѣвъ до своего народу и до правды, чтого та писана гря- зюка могла зрѣбити яке-не- будь вражѣне. Мы навѣтъ зѣ тыхъ листѣвъ бачимо, що ихъ не пишутѣ робучї лю- де, але тѣ, котрымъ грунтѣ зѣ подѣ ногѣ усуваеся, и то- му тѣ письма не то, що не- знеохочуютъ насѣ до працѣ, а противно додають намѣ ще большѣи охоты дати по- лобѣхъ вороговѣвъ нашего на- роду. Коли такїи листѣ дур- ный перечитаеся, то каже ся: Песѣ бреше — вѣтеръ несе, нѣкому шкоды, але вы братя робѣтники дер- жѣтъ ся и не дайтеся нѣ- кому подѣ ноги!

Заява.
Мы за вѣдомостю цер- ковной рады и членѣвъ „Со- единенія“ заслали въ редак- цію „А. Р. Вѣстника“ на адресу редактора П. Жат- ковича дня 20. октября ре- гистроване письмо зѣ про- шенемъ, щобы въ газетѣ, вы- даванѣи за нашѣ центы, по- мѣщене було повѣдомлене всѣхъ братствѣ о нашѣмъ празнику посвяченя св. пре- стола. На се редакторъ анѣ не вѣдписавъ анѣ не помѣ- стивъ того запрошеня, а противно, коли мы написа- ли до редакціи „Свободы“, котру мы якъ члены „Со- единенія“ не мали права просити, щобы она помѣща- ла даромъ нашѣ оголошеня, она помѣстила. Видко, що „Свобода“ дѣйсно заступае интересы всѣхъ Русинѣвъ безѣ вгляду на те, до якои организаціи они належать. Тыхъ пару словѣ даемо до публичной вѣдомости, щобы разѣ вже люде прїйшли до розуму и знали хто ихъ прїя- тель, а хто нѣ.

St. Clair, Pa. 15. ноября.
Ив. Костурѣ, прѣдсѣдатель.
Колот. Микла, секретарѣ.
Вѣдзнака „Р. Н. Союза“ вже выйшла давно и можна ихъ набути по 85 цѣт. тѣль- ко въ гол. секретара, зложивши належитѣсть въ пе- редѣ на руки мѣсц. секре- тара. — На боргѣ вѣдзнакъ не даеся.

Если судѣ присяжныхъ судѣвъ заповъ одно- голосно на некорысть обжалованого (verdict of guilt), тогды судѣи вызначае ему кару, вѣдповѣдну до приписѣвъ права. Вѣдѣ того выроку (judgment) обжалованому прислугуе право вѣд- клику до найвысшого суду (апелювати), однакъ се не вѣдольна его зѣ визначѣи. Обжалованый може такожѣ въ дорожѣ ласки просити держав- ного губернатора о дароване ему кары. Въ та- кий то способѣ переводѣны ся криминальный процесѣ въ судахъ Сполученыхъ Державѣвъ, мен- ше большѣ подобно, якъ всюды теперъ въ цивѣ- лизованѣмъ свѣтѣ. Неразѣ оно лучаеся що на- шихъ людей зовѣмъ невинно тягачуть по су- дахъ, дерутъ зѣ нихъ грошѣ, а нашѣ чоловѣкъ, не знаючи правѣ, запугае ся и даеся сегаги, тожѣ може бути, що сеся книжочка принесе бодай той пожитокъ, що повчитѣ нашихъ людей про права и навчитѣ ихъ, якъ мають боронити ся, хто мае ихъ право арештувати и судити, если вже котрий попаде въ процесову бѣду.
Теперъ еще зѣ порядку рѣчи лишаеся намѣ застановити ся надѣ цивѣльными справами, про- цесомъ въ тыхъ справахъ, якъ боронити ся и якъ доходити своихъ цивѣльныхъ правѣ.

Про права и цивѣльный процесса.

Цивѣльне право обѣймае всѣ тѣ стосунки, котрї выплывають зѣ особистыхъ рѣчевыхъ правѣ и обязанности. Особистї права суть тѣ, котрї походять зѣ стосунку особистого чоловѣка, затѣмъ право супружеске, право дѣтей, родичей и родины, право спадковѣ, право опѣкунѣвъ.
Рѣчеви права вѣдносятъ ся до рѣчей, котрї дѣлѣтъ ся на движимїи и недвижимїи.

Недвижимїи суть тѣ, котрыхъ не можна переносити зѣ мѣсци на мѣсце безѣ нарушеня ихъ субстанціи, то есть земля, домы, и все, що есть осаджене зѣ земли. Движимїи рѣчи суть тѣ, котрї можна переносити зѣ мѣсци на мѣсце, отже чоловѣкъ набувае певнїи права до тыхъ рѣчей, а то называе ся рѣчевымъ правомъ. Такой права суть: право посѣдѣния, право власности и право служебничества.
Що до обязанности, то люде могутъ ма- ти зновѣ право до якои рѣчи, або до грошевио заплатѣ на подѣставѣ умовы (контракту) и зѣ такои умовы все плывутъ для однихъ права, для другихъ संबязки, а всѣ тѣ права и обо- вязки зѣ контрактѣвъ становлятъ право обяза- занности.
Отже-жѣ, если хто не зважае на права дру- того, а кривдѣтъ его, то той покривдженый мо- же домагати ся передѣ судомъ приверненя сво- ихъ правѣ, а то называе ся цивѣльнымъ процесомъ.
Права и цивѣльный процесса суть дуже рѣж- нороднїи, а наука про нихъ займе чимало часу, дѣятого трудно бы менѣ було въ малѣи кни- жочцѣ описувати всѣ тѣ права и приписы ци- вѣльного процесса. Впрѣчѣмъ въ каждѣмъ, большѣмъ, цивѣльномъ процесѣ мусить бути адво- катъ, а той мусить знати право.
Всѣ цивѣльный процесса, если вартѣсть спор- ной рѣчи переходить 300 долларѣвъ, або, если вартѣсть не есть означена, належать подѣ повѣ- товыи судѣ и судѣти ся передѣ 12 присяжными судѣями такъ, якъ криминальный процессы. Поне- же вартѣсть есть значна, то каждый въ томъ случаю мусить мати адвоката, тому про той ци- вѣльный процесѣ не треба богато розписувати ся.

Представлю лишь процесѣ о меншїи сумы (до 300 долларѣвъ), котрїи веде ся передѣ мировымъ судѣю (скваеромъ). Кто мае такую жалобу, що другїи чоловѣкъ виненъ ему грошѣ, а не хоче добровѣльно вѣддати, удае ся до мирового судѣи, котрїи выдае повозѣ до довжняка, щобы той ставивъ ся на терминъ, на котромъ жѣре- слухуе обѣ стороны, переглядае паперы (доку- менты), слухае свѣдѣвъ, а пересвѣдчивши ся, хто мае правду, выдае вырокъ (judgment), котрымъ або узнае претенсію вѣрителя, або нѣ, т. е. вѣддале его зѣ его повозю.
Въ цивѣльномъ процесѣ судѣи не може нѣ- кого засудити на кару (взынцю або кару гро- шеву), хѣба, що хтосѣ поводитѣ ся въ судѣ не- прилично. Може только присудити претенсію вѣрителя, або вѣдсудити, крѣмъ того накладае заплату коштовѣ на ту сторону, котра програ- ла процесѣ.
Если сума не переходить \$5.33, то вѣдѣ того выроку нома апелляціи. Если есть большѣ якъ \$5.33, то програвшїи процесѣ може жадати, щобы повѣтовый судѣи зѣнѣ вырокъ, если першїи судѣи зрѣбивъ якїи блудъ подѣчасъ розправы. Если сума переходить \$20.00, то каждый може апе- лювати вѣдѣ выроку мирового судѣи до повѣто- вого суду и жадати процесу передѣ присяжнымъ судѣомъ, а то або звыклою апелляцією або на подѣставѣ блуду.
Еще одно треба знати, що завѣзанныи до суду, чи то цивѣльного, чи то криминального на свѣдѣка, мусить ставити ся, если одержитѣ за- вѣзване подѣ карою, инакше може бути кара- ный грошевою карою або взынцю.

РѢДНА МОВА.*

(Въ 100 лѣтнїи роковини вѣдрѣженя.)
.....
Вызволїлась Украина
Зѣ ляцкон неволѣ
Та й вѣдала московчинѣ
И волю и долю.
И минуло ся Козацтво
Щезла и свобода —
Нове панство у подѣданство
Гне шию народа.
И замѣкли теорбаны
Нѣмѣтъгы могили —
По Днѣпрови московское
Слово воцарилось....
И говорить и щебече
Пестить слухѣ козачїи —
А его рѣдненька мова
За порогомъ плаче.
Плаче, кланяеся и проситѣ:
Впустѣте мя въ палаты!
И не дамъ я Украинѣ
Марно замврати.
„Забирай ся! ты крепачка
А мы вже панами —
Намѣ не личитѣ еднати ся
Зѣ простыми хахлами...“
И замѣкла сиротина,
Изѣ палатѣ уходитѣ
И подѣ стрѣхами ховаеся,
Простымъ людямъ годитѣ.

*) Зѣ „Дѣла“ ч. 233 с. р.

Анархистъ Лючині передъ судомъ.

Анархистъ Лючині, що замордовавъ австрійську цѣсареву Елисавету, стававъ передъ судомъ въ Женевѣ, де его осудили на вѣчницю кару, яка тільки истнеує въ томъ краю, бо на доживану підземну вѣзницю. Підчасъ розправи розказувавъ вѣнь зовсімъ свободно, що хотѣвъ забити орлеанського князя, але припознивъ ся. Если-бъ бувъ мавъ 50 франковъ на дорогу до Риму, то бувъ бы замордувавъ италійского короля Гумберга, въ конці мусѣвъ вдоволити ся убійствомъ австрійскою цѣсаревю Елисавету. Коли перечитали ему засудъ, вѣнь смѣючись, кричавъ: „Найжѣ анархія!“ „Смерть панамъ!“ „Най згинуть всѣ, хто не працює!“ Розумѣе ся, що въ той способъ годѣ поправити долю робучого люду, бо мордомъ не доведедъ до нѣчого.

Зъ вѣдѣньской державнои рады.

Нѣмецкій посолъ до рады державнои у Вѣдн Вольфъ, звѣстний зѣ свого поединку зъ бывшимъ австрійскомъ президентомъ мнїстрѣвъ гр. К. Ваденѣмъ, мавъ теперъ поединокъ зъ другимъ польскимъ посломъ Гневомъ. Оба послы показували ся поганими, улчними прозвискани, за що Вольфъ вызвавъ Гневоша на поединокъ на пістолеты, въ котромъ Гневовъ ранений. Въ вѣдѣньской радѣ державнои велика замѣшанина, зъ кождымъ днемъ видко, що Австрія клонить ся до упадку.

Замовляйте книжочки!

Незабавомъ выйде зъ друку зновъ друга книжочка подѣ напсею: „Де-що про права и суды въ Сполученыхъ Державахъ, а особливо въ державѣ Пеннсилльвенія.“ Книжочка сея стане въ великой потребѣ для рускыхъ людей, а хто мати буде про „Конституцію Сполуч. Державъ“, той мати буде повяте про устрѣй напсон державы. Замовляйте „Конституцію Сполуч. Державъ“, а опѣсля „Де-що про права и суды въ Сполуч. Державахъ, а особливо въ державѣ Пеннсилльвенія!“ Обѣ книжочки стоять по 10 цнт. а зъ пересылкою 12 цнт. кожда.

Нещаснї смїгранты.

Зъ англійскихъ газетъ дознаемось, що минушого тыждня ѣхало цюсю до 7 рускыхъ родинъ до Канады. Вже на канадїйскїй земли, бо коло Торонто наѣхали на себе потяги, при чомъ багато людей згинуло, а мѣжь ними всѣ рускїй родины. Именъ тыхъ нещасливыхъ людей не знаемо. Ось дождали ся бѣдаки щастя, що за нимъ такъ далеко ѣхали!

Терпелювости.

Статуы „Р. Н. Союза“ вже выдрукованї, теперъ суть въ опривѣ, — за якихъ два тыжднѣ будуть готови и тогдѣ можнѣ буде порозсылати ихъ мѣспевымъ секретарямъ.

СМѢШНЕ

ЛЮБКА ДѢТИНЫ.
— Тѣточко! — пытає маленька Маруся — що се таке телефонъ?
— То такїй прирядъ — водповѣдає тѣтка — що якъ кому що скажешъ, то заразъ про те знають о колька миль.

— То и вы тѣточко телефонъ? — запытає Маруся.
— Чому?
— Бо вчера татуно розказували мамѣ — пояснює Маруся — що лишь ино скажешъ тѣтцѣ, сейчасъ про те знає цѣле мѣсто.

ВѢДКИЛЯ ШАПКА?

Ѣхавъ разъ собѣ панокъ до мѣста Вучача, та и зострѣтивъ передъ тымъ мѣстомъ жидка, що ѣхавъ зъ Вучача. Панъ подививъ ся грозно на жидка та и пытає:
— Жиде, ты звѣдки?
— Зъ Вучача, — каже жидокъ, не знимаючи шапки.
— А шапка? — гукнувъ панъ сердато.
— Ну, шапка тежъ изъ Вучача, — водкалує жидокъ та и поторохтѣвъ по припаньску коляску.

НОГИ ВОЛЯТЬ.

— Сынашу, поди стовчя пшона на кашу!
— Охъ, мамо, ноги дуже болять!
— Сынашу, иди ѣти кашу!
— А де-жъ, мамо, моя ложка велика?

КАНЦЕЛЯРІЯ АДВОКАТСКА.

Юліанъ Чучка.
Полагоджує всѣ справы судовї въ Америкѣ и въ Европѣ, а спеціально въ Галичинѣ. Полюмомочїя. Розмовити ся можна по руски. Поспытати ся або писати подѣ адресою:
Julian Czupka, L. L. D.
44 BENNET BUILDING,
WILKESBARRE, PA.
Въ недѣлю можна розмовити ся зъ д-ромъ Чучкою въ его помешканю 49 Carey str., Wilkes Barre, Pa.

ГЛЯДАЕСЯ!

Хто бы знавъ де находится ся Михайл Прасковичъ, 40 лѣтъ маючий родомъ зъ осады Баране при Ольховци, пов. Коросно, Галичина, нехай подасть ласкаво его адресу до редакціи „Свободы“. М. Прасковичъ приѣхавъ до Америки чотыри лѣтъ тому, а позѣстала въ краю его жена Катарина зъ 4 дѣтьми, не мае жаднои вѣдомости о своимъ мужу.

ГЛЯДАЕСЯ!

Стефана Яроша, 40 лѣтъ старого, родомъ зъ села Жидѣвского приналежного до Тыханѣ, пов. Коросно, Галичина. Стефанъ Ярош ѣдучи до Америки, лпшивъ въ краю жену Анну зъ троима дѣтьми. Жена его Анна теперъ померла, а позѣсталии 3 сиротами не мае ся хто заопѣковати. — Хто бы знавъ адресу того честного чоловіка, нехай зволить ласкаво подати до редакціи „Свободы“.

Житя святыхъ. Молитвословы. Катехизмы. Вѣбїи. Вукварѣ. Календрѣ. Свѣяванїи и други старокраевї РУСКІЙ КНИЖКІЙ ПРОДАЕ

руска читальня въ Олифантѣ.
Адресуєтє:
Rev. J. J. ARDAN,
Box 13 — OLYFRANT, Lack. Co., PA.

Едмундъ Лембикъ

(Edmund Lembitz)
13—15 EAST MINE STR.
HAZLETON, PA.
— коло дїна —

має салюнь, де можна достати дуже доброй горѣвки, пива и великихъ напоѣвъ.

Е. Лембикъ есть такожъ публичнымъ нотаромъ, тожъ хто потребує повномочїя або мае яку грунтову справу въ старомъ краю, най удасть ся до него.

Адже-жъ кождый знає Лембика, най иде до него.

КАНЦЕЛЯРІЯ АДВОКАТСКА.

Докторъ правъ
Юліанъ Чучка.
Полагоджує всѣ справы судовї въ Америкѣ и въ Европѣ, а спеціально въ Галичинѣ. Полюмомочїя. Розмовити ся можна по руски. Поспытати ся або писати подѣ адресою:
Julian Czupka, L. L. D.
44 BENNET BUILDING,
WILKESBARRE, PA.
Въ недѣлю можна розмовити ся зъ д-ромъ Чучкою въ его помешканю 49 Carey str., Wilkes Barre, Pa.

Lehigh Valley R.R.

In Effect May 15, 1898.
Пасажерскїе трены зъ Mt. Carmel до Buffalo, Scranton, Elmira, Wilkes Barre, White Haven, Hazleton, Mauch Chunk, Allentown, Bethlehem о год. 7:23 и 9:40 до полудня; а 12:28 и 4:38 по полудни.
До Philadelphia и New York-у о год. 7:18 до полудня и 12:28, 4:38 по полудни.
До Centralia, Shenandoah, Mahanoy City, Pottsville, Hazleton и до всѣхъ стаций въ околїицяхъ вуглевыхъ о год. 7:18, 9:40 до полуд. и 12:28, 4:38 по полудни.
До Shamokin о год. 7:30, 11:32 до полуд. а 3:20, 6:44 и 9:55 по полудни.
Экспресови трены до Philadelphia и New York-у о год. 7:18 до полудня; 12:28 и 4:38 по полудни.
Трены до Mt. Carmel.
Зъ New York-у о год. 8:20 до полуд. и 4:10 по полуд. Въ недѣлю о год. 1:00 по полудни.
Зъ Philadelphia и о г. 4:10, 9:00 до полуд. и 4:50 по полуд. Въ недѣлю о год. 1:10 по полуд.
Зъ Pottsville о год. 9:46 до полуд. 12:35, 5:05 и 8:10 по полуд.
Зъ Wilkes-Barre о год. 8:00 до полудня. 2:58 и 5:35 по полуд. Въ недѣлю о год. 2:58 по полуд.
Нодѣльни трены до: Philadelphia, New York-у и до всѣхъ стаций межї тыми мѣстами о год. 9:00 до полудня.
До Pottsville, Hazleton, Wilkes-Barre и до всѣхъ стаций въ околїицяхъ вуглевыхъ о год. 9:00 до полуд. и 5:55 по полудни.
Нодѣльни трены до Shamokin о год. 10:21 до полуд. и 7:58 по полуд.
CHAS. S. LEE,
Gen'l Pass. Agent,
R. H. WILBUR, General Supt.

Т. TALPASZ

ТЕОДОЗІЙ ТАЛПАШЪ
РУСКІЙ РЕСТАВРАТОРЪ
— И —
ГОТЕЛЬНОЧІЙ.
246 Pearl Str.
Shamokin, Pa.
Недалеко рускои плебанїи.

Добрий вечеръ друже мой!
— Добрий вечеръ, свате!
А куда такъ свѣщите?
— Ао Талпаша, брате!
— Що за Талпашъ? Звѣдки вѣнь?
— Та-жъ крапцѣ нашъ милый
— У него всѣ Русины
— Подѣрѣляють силы!...
— Що за брындза и пиво тамъ!
— Обходитъ ся файно!
— Обслужує яєъ братьямъ!
— Танько надѣвчайшо!

НОВЫЙ РУСКІЙ ГОТЕЛЬНИКЪ

Стефанъ Кузьянкъ,
на разѣ коло церкви
въ ОЛИФАНТѢ, ПА.
Запраше до себе Русинѣвъ-краевѣвъ на свѣже пиво, добру віску и смачнїй цїгара.
Хочешъ выпити доброго грукну, выпити собѣ въ пукѣ, тебѣся и вѣскою забавити ся — иди до Стефана. А цѣло панькамъ-шїаме, у него шклянки лѣтъ поѣвъ свѣтъ.
Гура хлопцѣ до своего!

МТ. CARMEL — ЦѢ ЧИТАЙТЕ!

Хочешъ ѣхати на прохѣдъ? Маешъ хрестины? — Справляешъ весѣле? Потребуєшь погребника?
HENRY FREY
PHOTOGRAPHER
421 Lackawanna Ave.
Scranton, Pa.
Хочешъ мати красну фотографію, вѣрнїй портретъ, зайдї до того фотографера. Верташъ зѣ слобу зайдї зъ жїною до него, дай ся злпати, а будешъ мавъ на цѣле жїте памятку. Машнѣ ляду дїтнїку дай фотографовати у него, а будешъ мати краснїй образъ. Сѣтъ у Васъ братство, най зайдї до того фотографа, а вѣнь Вамъ зробить фотографіи и портреты, якн хочете. — У него рѣспородни фотографіи и портреты можна замовити и то до дуже умѣрѣванной цѣнѣ. — За роботу гарантує.

С. Lukashewicz,

Cor. 3-d & Maple Str.
Mt. CARMEL, PA.,
а вѣнь обслужитъ васъ совѣвно.

ПРО КАНАДУ!
Хто-бъ хотѣвъ провѣдати докладно про Канаду — най напише до мене. — Самотнї могли-бъ достати тамъ роботу черезъ зиму, а на всѣхъ вчасно могли-бъ взяти ся до работы на фармѣ.
Пишѣть на адресу:
Rev. N. Dmytriw,
57 1/2 4-th Str.
TROY, N. Y.

T. TALPASZ
ТЕОДОЗІЙ ТАЛПАШЪ
РУСКІЙ РЕСТАВРАТОРЪ
— И —
ГОТЕЛЬНОЧІЙ.
246 Pearl Str.
Shamokin, Pa.
Недалеко рускои плебанїи.

Добрий вечеръ друже мой!
— Добрий вечеръ, свате!
А куда такъ свѣщите?
— Ао Талпаша, брате!
— Що за Талпашъ? Звѣдки вѣнь?
— Та-жъ крапцѣ нашъ милый
— У него всѣ Русины
— Подѣрѣляють силы!...
— Що за брындза и пиво тамъ!
— Обходитъ ся файно!
— Обслужує яєъ братьямъ!
— Танько надѣвчайшо!

ЗВѢСТНЫЙ СЛОВЕНСКІЙ АДВОКАТЪ (лоеръ)
Катлинъ и Некарда
(Catlin & Nekarda)
309 Broadway
NEW YORK, N. Y.
Сей адвокатъ выправує нагороду вѣдъ компанїй, если-бъ котрого зъ работнїковъ або убїло або покалѣчило. Рѣвно-жъ прїймає всѣ криминальнї и цивильнї жалобы.

HENRY FREY
PHOTOGRAPHER
421 Lackawanna Ave.
Scranton, Pa.
Хочешъ мати красну фотографію, вѣрнїй портретъ, зайдї до того фотографера. Верташъ зѣ слобу зайдї зъ жїною до него, дай ся злпати, а будешъ мавъ на цѣле жїте памятку. Машнѣ ляду дїтнїку дай фотографовати у него, а будешъ мати краснїй образъ. Сѣтъ у Васъ братство, най зайдї до того фотографа, а вѣнь Вамъ зробить фотографіи и портреты, якн хочете. — У него рѣспородни фотографіи и портреты можна замовити и то до дуже умѣрѣванной цѣнѣ. — За работу гарантує.

Hotel
HETMAN CHMIELNICKI
Alex Halaburda,
Mt. Carmel, Pa.
Коло лігайского дїна есть рускїй готель, одинокий на цѣле мѣсто рускїй готель. Чистенько тамъ, всякїй напои, якъ віска, пиво, румѣ, темперъ и ин. дуже добрий и здоровїй. Хто хоче переночувати, знайде тамъ чисте лѣшко и чемну услугу.
Ау Русини! Чїжъ будемо все ходити по чужїхъ людяхъ и за свои грошѣ по кутлахъ стояти?

Юліанъ Копыстанскїй
(JULIAN KOPYTSKIANSKI)
420 W. Pine st.
ШАМОКІНЪ, ПА.
Перворяднїй салюнь рускїй. — Найлучшїй напитокъ можна ту достати, якъ: пиво на шклянки и бутельки, вина розмантого гатунку, горѣвки досконалы, цїгара дуже добрий.
Спѣшѣть Братя Русины до своего братчика Юлька.

ХТО ХОЧЕ КУПИТИ НАЙНОВѢЙШОИ МОДЫ И НАЙЛУЧШОИ РОБОТЫ
УБРАНЯ ДЛЯ МУЖЧИНЪ И ДѢТЕЙ
Хто хоче набути всяке бѣле такъ верхне якъ и спѣдне, шапки, капелюхи и др.
НАЙ ИДЕ ДО ВЕЛИКОГО СКЛАДУ
P. A. STIEF-A
11, 13 & 15 North Oak Str. — Mt. Carmel, Pa.
У НЕГО НАЙЛУЧШІЙ ТОВАРЪ А ЦѢНА НЕ ВЕЛИКА.

Іосифъ Пейко
рускїй готельникъ
Cor. Commercial & Franklin Street
въ ШАМОКІНѢ, ПА.
Запромує всѣхъ Русинѣвъ до себе на свѣже пиво и лобру віску. Хочете добре забавити ся, идѣть до Пейка. Чекашъ на стрѣткару, зайдї до Пейка, а нѣколи не змѣстуеть, бо кара йде попри самїй дверѣ.

РЕСТАВРАЦІЯ И КАВЯРНЯ.
TROMETTER'S
(Трометтеръ)
Cor. Rock & Sunbury str.
ШАМОКІН, ПА.
напротивъ National Bank.
Свѣдана, Обѣды, Вечера.
Въ кождомъ часѣ можна достати такъ горячїй якъ и зимнїй перекуски. Потравы прилагодженї на европейскїй способъ, дуже смачно. Услуга пыльна и солїдна. Осѣбнїй покоѣ для родинъ. — Найлучшїй вина, пива, лікеры, віски и всѣ можлївыя напитки. Цѣна дуже мала. Препоручає ся всѣмъ скоре реставрацію, а передовѣсьмъ приѣзднїмъ.
Пишучїй сей адвертайсментъ ручитъ за Трометтера.

Зъ ними смѣе ся и плаче,
Згадує могилы
И про славу козацкую,
Що вони покрыли.
Льсть ся, плаче рѣдне слово,
Кобза грає, грає
И мпунѣсть Украины
Зъ думы выступає...
Кровь, пожежѣ и Татаре,
Злї Ляхи, неволя
И даремне умирає
За вольную волю...
Серце краєсь, кровь стинаєсь,
А душа пытає:
За що-жъ мы такъ безгаланнїй?
Чи Бога немає?...
И стонъ знищенои долѣ,
Зойкъ нѣмои розуки
Кличе помѣты на тиранѣвъ
За всѣ кривды и муки
И за яму, що намъ брали,
Щобъ все наше зѣбѣста —
Хоть годину передъ скономъ
Помѣты, помѣты, помѣты!...
Плаче мова, плаче дума
По Вкраинѣ млѣой —
И збудивъ ся вѣщїй генїй,
Що спавъ на могилѣ.
Ветавъ и подѣйшовъ къ спрѣтцѣ —
Сльозы утирає
И въ одежу смѣхованця
Еи одягає.
„Цїть дїтино! У пелатахъ

Тамъ плачу не люблять —
Зажартуєшь, заграєшь...
Всѣ ты приголублять.“
И понѣсь еи въ палаты —
И розщѣбегалась,
Задзвонила дзвѣночкамп
Та и зареготалась.
Басе казку дивовидну,
Шуткує, пустує —
Нѣхто еи не синяє,
Нѣхто и не глузує...
И скинула дѣтинонька
Смѣхованця шаты
И въ народной у свитивѣ
Стала щѣбетати.
А до неи сѣли вѣщї
Сыны Украины:
„Не дамо тобѣ умерти!
Ожне Вкраина!“
И повѣтали, присягнули,
Блысли, засїяли
И подняли рѣдну мову —
На Русь залунало
Слово ясне и воскресне
И якъ грѣмчъ горячє:
„Умерлїй вставайте зъ гробу!
Пробудѣть ся спячїй!“
Загримѣло по Днѣпрови —
Горы водповѣли —
Зѣ пятьсотлѣтнїей неволѣ
Русины ожили!
И прогналы ляцке слово
Изъ рускои хаты —

Вже не будуть чужимъ богамъ
Русины кланятсь...
Рости-жъ наша мово, рости, розвивай ся!
Росли въ силу и славу, рости въ красоту
И хлопской свитины не прячь, не встыдай ся!
Народная свита намъ кунту шомъ ту.
Рости рѣдна мово и будь намъ щитомъ,
На вражї, на лютї, затроєнї стрѣлы!
Стали ся, остри ся и будь намъ мечомъ
Побѣднїмъ на подлї тиранскїи силы!
И генїи рускїи тебе поднимуть
Высоко на свѣтлїи пристолы наукъ,
Дїядема славы тобѣ уплетуть
Булаву законѣвъ дадутъ тобѣ въ руки.
Рости-жъ наша мово! мы не принесемъ
Тебе изъ-за мѣнства у жертву нѣкому —
Зѣ тобою мемъ жити, зѣ тобою умремъ.
На волѣ, подѣ волѣгармичумъ псаломомъ.
Самбѣръ 29 X. 1898.

Корнїлъ Н. Устїяновичъ.
R 94

ВЕЛИКІЙ И НАЙТАНШІЙ СТОРЪ ЗЪ ЧЕРЕВИКАМИ НА ЦѢЛЕ МѢСТО.
W. J. Gable,
Oak Str. — Mt. Carmel, Pa.
Другїй дверѣ вѣдъ почты.
ИДѢТЬ ДО НЕГО.

ШКОЛА НА УКРАИНІ.

(Ковчезь).

Рада-нерада, мусѣлайти. Спинаючись попідъ тиномъ, щобъ не попасти въ поналиваній вчора калюжь, пошли мы до нового двору. Дворъ бувъ великій, порослий травою, на ньому хлѣвы, коморы, рожній господарскій прибудинки, поручъ зъ дворомъ великій старій садокъ зъ рясными деревами оточувавъ ту саму велику каменницю, що я бачила, йхавши. Высокимъ ганкомъ пошли мы въ ту каменницю. Въ першій-же хаті побачили пона зъ дочкою и двома онуками, що вже сидѣли за накрытымъ столомъ. Товаришка познайомила мене и насъ запросили до гурту. Обѣдаючи, я все поглядала навколо по хаті. Трудно було зважити, чи то була вбога, чи богата господа. Товаришка моя правду казала, що каменниця попова порожня, але-жъ ей дуже багато треба було, щобъ стати повною. Була то стара будова, — давній кляиторъ католицкій (церква тежъ колись належала до нього), зъ товстими стѣнами, глубокими вѣкнами, зъ высокимъ склепѣнемъ замѣстъ стелі, холодный, просторый, досить темный. Голосы и кроки лунали въ тыхъ хатахъ, якъ въ церкви и здавалось, що тутъ господарѣ не поспѣ и его сѣмья, а отъ темной уніатскій образы та деревній ангелы, що дивились на насъ изъ стѣнъ, непривѣтно всмѣхаючись, або суворо насупившись. Тѣ образы и ангелы були вынесені зъ церкви, коли она зъ уніатскою обернута була въ православну (такій обертання були першина для неї). Батиска, що, подобно якъ и церква, бувъ колѣс уніатскимъ попомъ, прививъ выгнацѣвъ до своєї хаты и они пристали до неї зовсѣмъ, большъ нѣжь самъ господаръ, — мадєнькій, сухєнькій дѣдусь, вѣнъ зовсѣмъ губивъ ся у своій величній оселі. Въ нѣй врештѣ все якось губилось: и постановы, и килмы, и мисняки, и скринѣ, увєсь той скарбъ поповскій, що въ иншій хаті робивъ бы вражѣнія замостности, и люде. Нѣ розмова, нѣ товариство наше не були тамъ на мѣсцѣ. Менѣ стало легче, коли мы врештѣ по обѣдѣ выйшли изъ садокъ, де вже не було нѣ католицкихъ стѣнъ, нѣ уніатскихъ образѣвъ.

Похожаючі стежкою, помыжъ кущами порпчокъ та агресу, товаришка моя по малу завела рѣчь про те, що отъ уже весна, учене скѣнчене и часъ бы вже йи йхати до дому. — Ну, що-жъ, поѣдете, — сказавъ батюшка благодушно. — Та вы-жъ знаете батюшко, що я не могу поѣхати и навѣтъ знаете, черезъ що. — Нѣ, зводки-жъ я знаю? — промовивъ батюшка все такъ же невинно, — коней въ селѣ не можете наняти? — Та нѣ, батюшко, що тамъ конѣ! Звѣсно — що, — грошей нема, а конѣ знайшли-бъ ся. — А, онъ вы що! Господи, якій теперъ свѣтъ настаивѣ! що за користюлюбє въ молодыхъ людєй! Че такъ же було въ нашъ часы? Гай, гай, ланночко, панночко! — и вѣнъ засмѣявъ ся тихимъ старечимъ смѣхомъ.

Его бесѣдницю видно смѣхъ не бравъ, навпаки она ледве здержувала досаду. — Справдѣ, — провадивъ батюшка, пересмѣянучись, — на що вамъ тѣ грошѣ, та ще и вѣвъ заразомъ? Вы людина молада. Отъ пождѣть, будете пѣти замѣжъ, сирвалятимете посагъ, отуть то вамъ грошички и згодять ся. Правда-жъ? — звернувъ ся вѣнъ несюдывано до мене. Я мусѣла вступити въ розмову: — Коли то ще те буде, а отъ теперъ шкода, що мы не можемо поѣхати разомъ зъ нею до мѣста. У мене и конѣ замовлені, та що-жъ, видно прійдець ся самоій йхати до дому. То якъ сказати, твоѣй матерѣ? — звернула ся я до товаришки, — коли ты будешъ дома? — Не знаю, — водпѣвѣла она гордо. — Ну, годѣ, годѣ, не журѣть ся, — почавъ сатюшка, раптомъ змѣнивши тонъ, — чи вы справдѣ думаете, що я такий жила? Ось приходѣть сего вечера, то мы зъ вами обрахуємось, а завтра поѣдете, колп ваша хѣтъ. Далѣ розмова змѣнилася, а незабаромъ мы собѣ пошла до дому. Увечерѣ товаришка пошла „рахуватись.“ Довго я ждала сп, врештѣ прійшла она, нѣ весела, нѣ смутна.

— Ну, що? отдавъ? — пытаю. — Та... отдавъ, половину! Нема каже всѣхъ, не зобравъ. Що ты зъ намъ зробишь? — Ты-жъ ему вѣришь? — Де тамъ! — Що-жъ ты, поѣдешъ, чи будешъ „выкручувати“ свой грошѣ до кѣнця? — Та нѣ, поѣду, обрыдло вже, може потѣмъ якъ небудь виправлю. Годѣ вже про се говорити, увѣрилось!.. И она почала вкладати свои рѣчь, щобъ завтра выѣхати. Другого дня мы рушили, попрощавши ся зъ школою и зъ селомъ, куды нѣ менѣ, нѣ йи большъ не судилось вертати. — Порожня школа, порожня хата и сулія зостали ся чекати нового вчителя.

Лєся Украинца.

Его бесѣдницю видно смѣхъ не бравъ, навпаки она ледве здержувала досаду. — Справдѣ, — провадивъ батюшка, пересмѣянучись, — на що вамъ тѣ грошѣ, та ще и вѣвъ заразомъ? Вы людина молада. Отъ пождѣть, будете пѣти замѣжъ, сирвалятимете посагъ, отуть то вамъ грошички и згодять ся. Правда-жъ? — звернувъ ся вѣнъ несюдывано до мене.

Я мусѣла вступити въ розмову: — Коли то ще те буде, а отъ теперъ шкода, что мы не можемо поѣхати разомъ зъ нею до мѣста. У мене и конѣ замовлені, та що-жъ, видно прійдець ся самоій йхати до дому. То якъ сказати, твоѣй матерѣ? — звернула ся я до товаришки, — коли ты будешъ дома? — Не знаю, — водпѣвѣла она гордо. — Ну, годѣ, годѣ, не журѣть ся, — почавъ сатюшка, раптомъ змѣнивши тонъ, — чи вы справдѣ думаете, что я такий жила? Ось приходѣть сего вечера, то мы зъ вами обрахуємось, а завтра поѣдете, колп ваша хѣтъ. Далѣ розмова змѣнилася, а незабаромъ мы собѣ пошла до дому. Увечерѣ товаришка пошла „рахуватись.“ Довго я ждала сп, врештѣ прійшла она, нѣ весела, нѣ смутна.

— Ну, что? отдавъ? — пытаю. — Та... отдавъ, половину! Нема каже всѣхъ, не зобравъ. Що ты зъ намъ зробишь? — Ты-жъ ему вѣришь? — Де тамъ! — Що-жъ ты, поѣдешъ, чи будешъ „выкручувати“ свой грошѣ до кѣнця? — Та нѣ, поѣду, обрыдло вже, може потѣмъ якъ небудь виправлю. Годѣ вже про се говорити, увѣрилось!.. И она почала вкладати свои рѣчь, щобъ завтра выѣхати. Другого дня мы рушили, попрощавши ся зъ школою и зъ селомъ, куды нѣ менѣ, нѣ йи большъ не судилось вертати. — Порожня школа, порожня хата и сулія зостали ся чекати нового вчителя.

Лєся Украинца.

Лєся Украинца.

Лєся Украинца.

Лєся Украинца.

Лєся Украинца.

Лєся Украинца.

Лєся Украинца.

Его бесѣдницю видно смѣхъ не бравъ, навпаки она ледве здержувала досаду. — Справдѣ, — провадивъ батюшка, пересмѣянучись, — на що вамъ тѣ грошѣ, та ще и вѣвъ заразомъ? Вы людина молада. Отъ пождѣть, будете пѣти замѣжъ, сирвалятимете посагъ, отуть то вамъ грошички и згодять ся. Правда-жъ? — звернувъ ся вѣнъ несюдывано до мене.

Я мусѣла вступити въ розмову: — Коли то ще те буде, а отъ теперъ шкода, что мы не можемо поѣхати разомъ зъ нею до мѣста. У мене и конѣ замовлені, та что-жъ, видно прійдець ся самоій йхати до дому. То якъ сказати, твоѣй матерѣ? — звернула ся я до товаришки, — коли ты будешъ дома? — Не знаю, — водпѣвѣла она гордо. — Ну, годѣ, годѣ, не журѣть ся, — почавъ сатюшка, раптомъ змѣнивши тонъ, — чи вы справдѣ думаете, что я такий жила? Ось приходѣть сего вечера, то мы зъ вами обрахуємось, а завтра поѣдете, колп ваша хѣтъ. Далѣ розмова змѣнилася, а незабаромъ мы собѣ пошла до дому. Увечерѣ товаришка пошла „рахуватись.“ Довго я ждала сп, врештѣ прійшла она, нѣ весела, нѣ смутна.

Лєся Украинца.

Лєся Украинца.

Лєся Украинца.

Лєся Украинца.

Лєся Украинца.

Лєся Украинца.

Лєся Украинца.

Лєся Украинца.

Его бесѣдницю видно смѣхъ не бравъ, навпаки она ледве здержувала досаду. — Справдѣ, — провадивъ батюшка, пересмѣянучись, — на що вамъ тѣ грошѣ, та ще и вѣвъ заразомъ? Вы людина молада. Отъ пождѣть, будете пѣти замѣжъ, сирвалятимете посагъ, отуть то вамъ грошички и згодять ся. Правда-жъ? — звернувъ ся вѣнъ несюдывано до мене.

Я мусѣла вступити въ розмову: — Коли то ще те буде, а отъ теперъ шкода, что мы не можемо поѣхати разомъ зъ нею до мѣста. У мене и конѣ замовлені, та что-жъ, видно прійдець ся самоій йхати до дому. То якъ сказати, твоѣй матерѣ? — звернула ся я до товаришки, — коли ты будешъ дома? — Не знаю, — водпѣвѣла она гордо. — Ну, годѣ, годѣ, не журѣть ся, — почавъ сатюшка, раптомъ змѣнивши тонъ, — чи вы справдѣ думаете, что я такий жила? Ось приходѣть сего вечера, то мы зъ вами обрахуємось, а завтра поѣдете, колп ваша хѣтъ. Далѣ розмова змѣнилася, а незабаромъ мы собѣ пошла до дому. Увечерѣ товаришка пошла „рахуватись.“ Довго я ждала сп, врештѣ прійшла она, нѣ весела, нѣ смутна.

Лєся Украинца.

Лєся Украинца.

Лєся Украинца.

Лєся Украинца.

Лєся Украинца.

Лєся Украинца.

Лєся Украинца.

Лєся Украинца.

Его бесѣдницю видно смѣхъ не бравъ, навпаки она ледве здержувала досаду. — Справдѣ, — провадивъ батюшка, пересмѣянучись, — на що вамъ тѣ грошѣ, та ще и вѣвъ заразомъ? Вы людина молада. Отъ пождѣть, будете пѣти замѣжъ, сирвалятимете посагъ, отуть то вамъ грошички и згодять ся. Правда-жъ? — звернувъ ся вѣнъ несюдывано до мене.

Я мусѣла вступити въ розмову: — Коли то ще те буде, а отъ теперъ шкода, что мы не можемо поѣхати разомъ зъ нею до мѣста. У мене и конѣ замовлені, та что-жъ, видно прійдець ся самоій йхати до дому. То какъ сказати, твоѣй матерѣ? — звернула ся я до товаришки, — коли ты будешъ дома? — Не знаю, — водпѣвѣла она гордо. — Ну, годѣ, годѣ, не журѣть ся, — почавъ сатюшка, раптомъ змѣнивши тонъ, — чи вы справдѣ думаете, что я такий жила? Ось приходѣть сего вечера, то мы зъ вами обрахуємось, а завтра поѣдете, колп ваша хѣтъ. Далѣ розмова змѣнилася, а незабаромъ мы собѣ пошла до дому. Увечерѣ товаришка пошла „рахуватись.“ Довго я ждала сп, врештѣ прійшла она, нѣ весела, нѣ смутна.

Лєся Украинца.

Лєся Украинца.

Лєся Украинца.

Лєся Украинца.

Лєся Украинца.

Лєся Украинца.

Лєся Украинца.

Лєся Украинца.

Его бесѣдницю видно смѣхъ не бравъ, навпаки она ледве здержувала досаду. — Справдѣ, — провадивъ батюшка, пересмѣянучись, — на що вамъ тѣ грошѣ, та ще и вѣвъ заразомъ? Вы людина молада. Отъ пождѣть, будете пѣти замѣжъ, сирвалятимете посагъ, отуть то вамъ грошички и згодять ся. Правда-жъ? — звернувъ ся вѣнъ несюдывано до мене.

Я мусѣла вступити въ розмову: — Коли то ще те буде, а отъ теперъ шкода, что мы не можемо поѣхати разомъ зъ нею до мѣста. У мене и конѣ замовлені, та что-жъ, видно прійдець ся самоій йхати до дому. То какъ сказати, твоѣй матерѣ? — звернула ся я до товаришки, — коли ты будешъ дома? — Не знаю, — водпѣвѣла она гордо. — Ну, годѣ, годѣ, не журѣть ся, — почавъ сатюшка, раптомъ змѣнивши тонъ, — чи вы справдѣ думаете, что я такий жила? Ось приходѣть сего вечера, то мы зъ вами обрахуємось, а завтра поѣдете, колп ваша хѣтъ. Далѣ розмова змѣнилася, а незабаромъ мы собѣ пошла до дому. Увечерѣ товаришка пошла „рахуватись.“ Довго я ждала сп, врештѣ прійшла она, нѣ весела, нѣ смутна.

Лєся Украинца.

Лєся Украинца.

Лєся Украинца.

Лєся Украинца.

Лєся Украинца.

Лєся Украинца.

Лєся Украинца.

Лєся Украинца.

Лєся Украинца.

Лєся Украинца.

Его бесѣдницю видно смѣхъ не бравъ, навпаки она ледве здержувала досаду. — Справдѣ, — провадивъ батюшка, пересмѣянучись, — на що вамъ тѣ грошѣ, та ще и вѣвъ заразомъ? Вы людина молада. Отъ пождѣть, будете пѣти замѣжъ, сирвалятимете посагъ, отуть то вамъ грошички и згодять ся. Правда-жъ? — звернувъ ся вѣнъ несюдывано до мене.

Я мусѣла вступити въ розмову: — Коли то ще те буде, а отъ теперъ шкода, что мы не можемо поѣхати разомъ зъ нею до мѣста. У мене и конѣ замовлені, та что-жъ, видно прійдець ся самоій йхати до дому. То какъ сказати, твоѣй матерѣ? — звернула ся я до товаришки, — коли ты будешъ дома? — Не знаю, — водпѣвѣла она гордо. — Ну, годѣ, годѣ, не журѣть ся, — почавъ сатюшка, раптомъ змѣнивши тонъ, — чи вы справдѣ думаете, что я такий жила? Ось приходѣть сего вечера, то мы зъ вами обрахуємось, а завтра поѣдете, колп ваша хѣтъ. Далѣ розмова змѣнилася, а незабаромъ мы собѣ пошла до дому. Увечерѣ товаришка пошла „рахуватись.“ Довго я ждала сп, врештѣ прійшла она, нѣ весела, нѣ смутна.

Лєся Украинца.

Лєся Украинца.

Лєся Украинца.

Лєся Украинца.

Лєся Украинца.

Лєся Украинца.

Лєся Украинца.

Лєся Украинца.

Лєся Украинца.

Лєся Украинца.

Его бесѣдницю видно смѣхъ не бравъ, навпаки она ледве здержувала досаду. — Справдѣ, — провадивъ батюшка, пересмѣянучись, — на що вамъ тѣ грошѣ, та ще и вѣвъ заразомъ? Вы людина молада. Отъ пождѣть, будете пѣти замѣжъ, сирвалятимете посагъ, отуть то вамъ грошички и згодять ся. Правда-жъ? — звернувъ ся вѣнъ несюдывано до мене.

Я мусѣла вступити въ розмову: — Коли то ще те буде, а отъ теперъ шкода, что мы не можемо поѣхати разомъ зъ нею до мѣста. У мене и конѣ замовлені, та что-жъ, видно прійдець ся самоій йхати до дому. То какъ сказати, твоѣй матерѣ? — звернула ся я до товаришки, — коли ты будешъ дома? — Не знаю, — водпѣвѣла она гордо. — Ну, годѣ, годѣ, не журѣть ся, — почавъ сатюшка, раптомъ змѣнивши тонъ, — чи вы справдѣ думаете, что я такий жила? Ось приходѣть сего вечера, то мы зъ вами обрахуємось, а завтра поѣдете, колп ваша хѣтъ. Далѣ розмова змѣнилася, а незабаромъ мы собѣ пошла до дому. Увечерѣ товаришка пошла „рахуватись.“ Довго я ждала сп, врештѣ прійшла она, нѣ весела, нѣ смутна.

Лєся Украинца.

Лєся Украинца.

Лєся Украинца.

Лєся Украинца.

Лєся Украинца.

Лєся Украинца.

Лєся Украинца.

Лєся Украинца.

Лєся Украинца.

Лєся Украинца.

Учѣте ся, браты мои!

Думайте читайте.

И чужому научайтесь,

И своего не цурайтесь!

Т. Шевченко.

Учѣте ся, браты мои!

Думайте читайте.

Т. Шевченко.

Учѣте ся, браты мои!

Думайте читайте.

Т. Шевченко.

Учѣте ся, браты мои!

Думайте читайте.

Т. Шевченко.

Учѣте ся, браты мои!

Думайте читайте.

Т. Шевченко.

Учѣте ся, браты мои!

Думайте читайте.

Т. Шевченко.

Учѣте ся, браты мои!

Думайте читайте.

Т. Шевченко.

Учѣте ся, браты мои!

Думайте читайте.

Т. Шевченко.

Учѣте ся, браты мои!

Думайте читайте.

Т. Шевченко.

Учѣте ся, браты мои!

Думайте читайте.

Т. Шевченко.

Учѣте ся, браты мои!

Думайте читайте.

Т. Шевченко.

Учѣте ся, браты мои!

Думайте читайте.

Т. Шевченко.

Учѣте ся, браты мои!

Думайте читайте.

Т. Шевченко.

Учѣте ся, браты мои!

Думайте читайте.

Т. Шевченко.

Учѣте ся, браты мои!

Думайте читайте.

Т. Шевченко.

Учѣте ся, браты мои!

Думайте читайте.

Т. Шевченко.

Учѣте ся, браты мои!

Думайте читайте.

Т. Шевченко.

Учѣте ся, браты мои!

Думайте читайте.

Т. Шевченко.

Учѣте ся, браты мои!

Думайте читайте.

Т. Шевченко.

Учѣте ся, браты мои!

Думайте читайте.

Т. Шевченко.

Учѣте ся, браты мои!

Думайте читайте.

Т. Шевченко.

Учѣте ся, браты мои!

Думайте читайте.

Т. Шевченко.

Учѣте ся, браты мои!

Думайте читайте.

Т. Шевченко.

Учѣте ся, браты мои!

Думайте читайте.

Т. Шевченко.

Учѣте ся, браты мои!

Думайте читайте.

Т. Шевченко.

Учѣте ся, браты мои!

Думайте читайте.

Т. Шевченко.

Учѣте ся, браты мои!

Думайте читайте.

Т. Шевченко.

Учѣте ся, браты мои!

Думайте читайте.

Т. Шевченко.

Учѣте ся, браты мои!

Думайте читайте.

Т. Шевченко.

Учѣте ся, браты мои!

Думайте читайте.

Т. Шевченко.

Учѣте ся, браты мои!

Думайте читайте.

Т. Шевченко.

Учѣте ся, браты мои!

Думайте читайте.